

CISG Advisory Council: Stanovisko č. 9

Následky odstúpenia od zmluvy

Forma citácie: CISG-AC Stanovisko č. 9, Následky odstúpenia od zmluvy. Spravodajca: Profesor Michael Bridge, London School of Economics, Londýn, Spojené kráľovstvo. Prijaté CISG-AC na dvanástom zasadnutí v Tokiu, Japonsko, dňa 15.11.2008.

Reprodukcia stanoviska je povolená.

*Slovenský preklad: JUDr. Juraj Kotrusz, tvorca databázy CISG Slovakia – www.cisg.sk
Preklad do slovenského jazyka bol vytvorený so súhlasom CISG Advisory Council. Použitie prekladu je viazané na predchádzajúci súhlas jeho autora. Jediným autentickým znením stanoviska je anglické znenie.*

ERIC E. BERGSTEN, *Predseda*

MICHAEL JOACHIM BONELL, MICHAEL G. BRIDGE, ALEJANDRO M. GARRO, ROY M. GOODE, JOHN Y. GOTANDA, SERGEI N. LEBEDEV, PILAR PERALES VISCASILLAS, INGEBORG SCHWENZER, HIROO SONO, CLAUDE WITZ, *členovia*

SIEG EISELEN, *sekretár*¹

[Stanovisko](#) [Black Letter Text]

[Komentár](#)

[1. Úvod](#)

[2. História prípravy](#)

[3. Interpretácia](#)

A) [Všeobecné poznámky](#)

aa) Následky odstúpenia od zmluvy

bb) Ustanovenia zmluvy, ktoré zostávajú v platnosti

cc) Súvisiace zmluvy

dd) Dohody o ukončení zmluvy

ee) Následky odstúpenia od zmluvy vo vzťahu k vlastníckemu právu

B) [Vrátenie prijatého plnenia](#)

aa) Právna povaha vzťahu z vráteného prijatého plnenia

bb) Vrátenie toho istého prijatého plnenia

* CISG-AC je súkromnou iniciatívou podporovanou Institute of International Commercial Law pri Pace University School of Law a Centre for Commercial Law Studies, Queen Mary, University of London. Poradná rada Dohovoru o medzinárodnej kúpe tovaru (CISG-AC) má za úlohu podporovať štúdium Dohovoru OSN o zmluvách o medzinárodnej kúpe tovaru (CISG) a presadzovať a pomáhať pri jeho jednotnom výklade.

Pri svojom prvom zasadnutí v Paríži v roku 2001 bol za predsedu CISG-AC zvolený na trojročné obdobie profesor Peter Schlechtriem z Freiburskej univerzity v Nemecku. Dr. Loukas A. Mistelis z Centre for Commercial Law Studies, Queen Mary bol zvolený za sekretára. CISG-AC pozostával z nasledovných členov: Professor Emeritus Eric E. Bergsten, Pace University; Prof. Michael Joachim Bonell, University of Rome La Sapienza; Prof. E. Allan Farnsworth, Columbia University School of Law; Prof. Alejandro M. Garro, Columbia University School of Law; Prof. Sir Roy M. Goode, Oxford; Prof. Sergei N. Lebedev, Maritime Arbitration Commission of the Chamber of Commerce and Industry of the Russian Federation; Prof. Jan Ramberg, Professor of Private Law, University of Stockholm, Faculty of Law; Rector, Graduate School of Law, Riga, Latvia; Prof. Peter Schlechtriem, Freiburg University; Prof. Hiroo Sono, Faculty of Law, Kyushu University; Prof. Claude Witz, Université des Saarlandes and Strasbourg University. Na ďalších zasadnutiach bol profesor Jan Ramberg zvolený za predsedu CISG-AC na obdobie od júna 2004 do júna 2007 boli zvolení ďalší traja členovia Prof. Pilar Perales Viscasillas, Universidad Carlos III de Madrid, Prof. Ingeborg Schwenzler, University of Basel a Prof. John Y. Gotand, Villanova University School of Law. Na svojom 11. zasadnutí vo Wuhan, Čínska ľudová republika, bol Prof. Eric Bergsten z Pace University School of Law zvolený za predsedu CISG-AC a Prof. Sieg Eiselen z Katedry súkromného práva University of South Africa bol zvolený za sekretára.

- cc) Čiastočné vrátenie prijatého plnenia
 - dd) Súčasné vrátenie prijatého plnenia
 - ee) Miesto vrátenia prijatého plnenia
 - ff) Náklady vynaložené pri vracaní prijatého plnenia
 - gg) Čas vrátenia prijatého plnenia
 - hh) Nebezpečenstvo škody na tovare pred vrátením prijatého plnenia
- C) **Vrátenie úžitkov vzniknutých z prijatého plnenia**
- aa) Všeobecné poznámky
 - bb) Odlíšenie článkov 81 a 84
 - cc) Súčasné vrátenie
 - dd) Vzájomné započítanie
 - ee) Začiatok plynutia doby na priznanie úrokov
 - ff) Výška úrokov
 - gg) Mena úrokov
 - hh) Skončenie plynutia doby na priznanie úrokov
 - ii) Prospech získaný z tovaru
- [Príloha: Citované rozhodnutia](#)
-

STANOVISKO

1.1 Nárok na náhradu škody spôsobenej nesplnením povinnosti zo zmluvy voči strane, ktorá nebola zbavený zodpovednosti za škodu podľa článku 79 zostáva zachovaný aj po odstúpení od zmluvy, či už táto škoda vznikla pred odstúpením od zmluvy alebo v dôsledku nesplnenia budúcich povinností.

1.2 Aj po odstúpení od zmluvy zostávajú v platnosti tie ustanovenia zmluvy, ktoré zabezpečujú ukončenie zmluvy alebo ustanovenia, ktoré zmluvné strany zamýšľali zachovať v platnosti.

1.3 Dohoda o možnosti odstúpiť od zmluvy sa spravuje ustanoveniami zmluvy a Dohovorom.

1.4 Dohovor neupravuje dôsledky odstúpenia od zmluvy týkajúce sa vlastníckeho práva v súvislosti s vydaním plnenia prijatého zo zmluvy.

2.1 Právo požadovať vydanie plnenia prijatého na základe zmluvy vyplýva z kúpnej zmluvy a z Dohovorom.

2.2 Vydanie prijatého tovaru sa s ohľadom na okolnosti konkrétneho prípadu uskutoční v priestoroch kupujúceho alebo na dohodnutom mieste odovzdania tovaru alebo na mieste, kde kupujúci primerane skladoval tovar.

2.3 Vydanie prijatej kúpnej ceny sa uskutoční v priestoroch kupujúceho alebo v banke určenej kupujúcim.

2.4 Vydanie kúpnej ceny sa musí uskutočniť v mene, v ktorej bola kúpna cena zaplatená.

2.5 Dodatočné náklady vzniknuté po vydaní plnenia prijatého na základe zmluvy môžu byť predmetom náhrady škody voči škodcovi, ktorý nebol zbavený zodpovednosti za škodu, ale nie od osoby, ktorej zodpovednosť za škodu bola vylúčená podľa článku 79.

2.6 Vrátenie prijatého plnenia predávajúcim a kupujúcim sa musí uskutočniť v primeranej dobe.

2.7 Ak povinnosť kupujúceho vydať prijaté plnenie zahŕňa povinnosť vydať peňažnú sumu zodpovedajúcu hodnote dodaného tovaru, predávajúci je oprávnený jednostranne započítať zodpovedajúcu časť kúpnej ceny oproti tejto sume.

3.1 Vydanie prospechu z tovaru a úrokov z kúpnej ceny sa má uskutočniť súčasne.

3.2 Súčasné vydanie prospechu z tovaru a úrokov z kúpnej ceny sa zvyčajne uskutoční oddelene od súčasného vydania prijatého tovaru a zaplatenej kúpnej ceny.

3.3 Prospech z tovaru v podobe finančného zisku a úroky z kúpnej ceny vzniknuté predávajúcemu môžu byť predmetom vzájomného započítania.

3.4 Úrok z kúpnej ceny je zvyčajne určený na základe úrokovej sadzby úverov v mieste podnikania predávajúceho.

3.5 Úroky začínajú vznikať od momentu, kedy predávajúci obdrží kúpnu cenu a vznikajú až do momentu, kedy je platba vrátená kupujúcemu.

3.6 Skutočnosť, že predávajúci získal úrok z kúpnej ceny predstavuje nevyvrátiteľnú domnienku.

3.7 Predávajúci musí preukázať, že kupujúci získal prospech z dodaného tovaru.

KOMENTÁR

1. Úvod

1.1 Ak došlo k odstúpeniu od zmluvy, je v záujme oboch strán, aby boli následky odstúpenia uskutočnené čo najrýchlejšie a s minimálnymi nákladmi, stratou alebo omeškaním.

1.2 Vydanie prijatého tovaru a zaplatenej kúpnej ceny predstavuje modifikovanú spätný predaj tovaru predávajúcemu, ktorý je upravený ustanoveniami Dohovoru upravujúcimi pôvodnú kúpu.

1.3 Nakoľko Dohovor neupravuje otázku vlastníckeho práva k tovaru alebo k zaplatenej kúpnej cene, vzájomné vydanie prijatého tovaru a kúpnej ceny sa uskutoční súčasne - za účelom rovnakej ochrany oboch zmluvných strán. Z uvedeného dôvodu sa súčasne uskutoční aj vzájomné vydanie úrokov z kúpnej ceny a prospechu z dodaného tovaru.

1.4 Problém, či odstúpením od zmluvy zaniká zmluva od počiatku alebo až od momentu odstúpenia rozdelil v názoroch jednotlivé právne systémy, ale nepredstavuje otázku, ktorú by bolo potrebné v prípade aplikácie Dohovoru osobitne riešiť, nakoľko Dohovor výslovne upravuje následky odstúpenia od zmluvy.

1.5 Pri určovaní následkov odstúpenia od zmluvy by mali súdy a rozhodcovia jasne rozlišovať medzi povinnosťou vrátiť prijaté plnenie a povinnosťou nahradiť škodu.

2. História prípravy

2.1 Prvá veta odseku 1 článku 81 CISG je viac-menej identická s prvým odsekom článku 78 Jednotného zákona o medzinárodnej kúpe tovaru (ULIS) a odsek 2 článku 81 je v podstate obdobou článku 78 ods. 2 ULIS. ULIS neobsahoval ustanovenie, ktoré by zodpovedalo ustanoveniu článku 81 ods. 1 CISG zaoberajúcemu sa ustanoveniami zmluvy, ktoré zostávajú v platnosti aj po odstúpení od zmluvy. ULIS však obsahuje v článku 81 ustanovenia zodpovedajúce článku 84 CISG týkajúce sa vydania prospechu získaného kupujúcim z tovaru a úrokov z kúpnej ceny získaných predávajúcim.

2.2 Pracovná skupina pre medzinárodnú kúpu tovaru[1]¹ zvažovala návrh, že v prípade ak dôjde k čiastočnému odstúpeniu od zmluvy, použitie ustanovenia článku 81 ods. 1 by malo byť výslovne obmedzené na túto časť zmluvy[2]² Tento návrh nebol nakoniec zapracovaný do návrhu Komisie UNCITRAL z roku 1977.[3]³ Na diplomatickej konferencii v roku 1980 boli vyjadrené obavy, že ustanovenie článku 81 o vrátení prijatého plnenia by mohlo mať následky na vecné práva a ovplyvniť vnútroštátnu úpravu konkurzného konania. Bol preto pripravený návrh nového odseku, ktorý by uvádzal, že práva predávajúceho nemajú vplyv na práva tretích osôb alebo veriteľov vyplývajúce z úpadku kupujúceho, ale tento návrh bol nakoniec stiahnutý pre nedostatok potrebnej podpory.[4]⁴

2.3 Pracovná skupina sa rozhodla prevziať ustanovenie ULIS (článok 81) zaoberajúce sa vydaním prospechu získaného z kúpnej ceny a z tovaru na základe odstúpenia od zmluvy, ale rozšírila ho aj na prípady, kedy kupujúci požadoval dodanie náhradného tovaru. V rámci diplomatickej konferencie bolo podaných viacero návrhov na doplnenie úpravy o špecifikáciu úrokovvej sadzby, ktorú musí zaplatiť predávajúci, ale nakoniec boli tieto návrhy stiahnuté.[5]⁵

3. Interpretácia

a) Všeobecné poznámky

3.1 Odstúpenie od zmluvy podľa článku 81 CISG (ďalej len Dohovor) špecifikuje články 49 (odstúpenie od zmluvy kupujúcim) a 64 (odstúpenie od zmluvy predávajúcim) a môže k nemu dôjsť v dvoch prípadoch: po prvé, ak došlo k podstatnému porušeniu zmluvy a oprávnená strana sa rozhodla odstúpiť od zmluvy a po druhé, ak zmluvná strana poskytla druhej strane dodatočnú lehotu na splnenie povinnosti a druhá strana nespĺnila svoju povinnosť ani v určenej dodatočnej lehote, a preto sa zmluvná strana rozhodla odstúpiť od zmluvy. V oboch prípadoch je možné odstúpiť od zmluvy aj v prípade, ak je strana porušujúca zmluvu zbavená zodpovednosti za škodu v dôsledku existencie prekážky, ktorú nemohla ovplyvniť.[6]⁶

¹ Vytvorená na druhom zasadnutí UNCITRAL.

² Piate zasadnutie (Ženeva 1974), A/CN.9/87, ods. 143. Pozri tiež Správa generálneho tajomníka (1975), A/CN.9/100, príloha IV, ods. 44.

³ Správa (1977), A/32/17, Príloha 1, ods. 461.

⁴ 33. zasadnutie (2 apríl 1980), A/CONF.97/C.1/SR.33, ods. 75-84.

⁵ J Honnold, Uniform Law for International Sales under the 1980 United Nations Convention (3 vyd., 1999), s. 709-10.

⁶ Článok 79

aa) Následky odstúpenia od zmluvy

3.2 Základným následkom odstúpenia od zmluvy je zbavenie oboch zmluvných strán primárnych povinností zo zmluvy,[7]⁷ a preto zmluvné strany nie sú ďalej povinné plniť tieto povinnosti.[8]⁸ Primárne povinnosti zo zmluvy zahŕňajú povinnosti predávajúceho dodať tovar a previesť vlastnícke právo k tovaru[9]⁹ a povinnosti kupujúceho zaplatiť kúpnu cenu a prevziať tovar.[10]¹⁰ Môže dôjsť tiež k zániku ďalších súvisiacich povinností, ako sú údržba alebo poskytovanie služieb. Právo na náhradu škody, ktoré vzniklo pred odstúpením od zmluvy, zostáva zachované, a to aj v prípade, ak smeruje proti zmluvnej strane, ktorá odstúpila od zmluvy. Ak k odstúpeniu od zmluvy došlo v dôsledku porušenia zmluvy jednou zo strán, ktorá nebola zbavená zodpovednosti za škodu tým spôsobenú, táto zodpovednosť zahŕňa aj zodpovednosť za škodu spôsobenú budúcim neplnením zmluvy, ktorému bolo zabránené odstúpením od zmluvy.[11]¹¹ K odstúpeniu od zmluvy však môže dôjsť aj v prípade porušenia zmluvy, v prípade ktorého bol škodca zbavený zodpovednosti za škodu, v dôsledku čoho žiadna zo zmluvných strán nie je zodpovedná za budúce nesplnenie zmluvy.[12]¹²

bb) Ustanovenia zmluvy, ktoré zostávajú v platnosti

3.3 Zmluvné ustanovenia určené na úpravu práv a povinností strán po odstúpení od zmluvy alebo nezávisle od odstúpenia, zostávajú v platnosti aj napriek odstúpeniu od zmluvy. Článok 81 ods. 1 v tejto súvislosti výslovne uvádza ustanovenia o riešení sporov. Zahŕňajú ustanovenia o právomoci súdov a mali by zahŕňať aj rozhodcovské doložky[13]¹³, hoci tieto majú často formu osobitných zmlúv, a teda zostávajú v platnosti bez ohľadu na článok 81 ods. 1.[14]¹⁴ Príklady iných ustanovení, ktoré zostávajú v platnosti, budú závisieť na výklade konkrétnej zmluvy, ale zvyčajne zahŕňajú ustanovenia o voľbe práva, ustanovenia o zmluvnej pokute a iných sankciách,[15]¹⁵ doložky o *vis maior*,[16]¹⁶ doložky o vylúčení a obmedzení

⁷ Oberlandesgericht Frankfurt (Nemecko), 17 september 1991, Unilex, preklad na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/910917g1.html>>; Bundesgerichtshof (8. civilný senát) (Nemecko), 25 jún 1997, preklad na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/970625g2.html>>; Bezirksgericht Saane (Švajčiarsko), 20 február 1997, preklad na <http://cisgw3.law.pace.edu/cases/970220s1.html>.

⁸ Obdobne odstúpenie od zmluvy zabránilo predávajúcemu, aby prevzal bankový akreditív. Oberster Gerichtshof (Rakúsko), 19 január 1999, preklad na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/990119a3.html>>.

⁹ Článok 30.

¹⁰ Článok 53.

¹¹ Vyplýva to z článkov 75-76.

¹² Článok 79.

¹³ Federal District Court New York (USA), 14 apríl 1992 (*Filanto v Chilevich*), dostupné na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/920414u1.html>>; Tribunal of International Commercial Arbitration at the Russian Federation Chamber of Commerce and Industry, č. 280/1999, 13 jún 2000, preklad na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/000613r1.html>>.

¹⁴ Modelový zákon UNCITRAL o medzinárodnom rozhodcovskom konaní z roku 1985 (upravený v roku 2006) (článok 16 ods. 1; Rozhodcovské pravidlá UNCITRAL (článok 21 ods. 2) ('dohoda je nezávislá od iných ustanovení zmluvy'); Tribunal of International Commercial Arbitration at the Russian Federation Chamber of Commerce and Industry, č. 161/1994, 25 apríl 1995, preklad na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/950425r3.html>>.

¹⁵ ICC Court of Arbitration, Rozsudok č. 9978, marec 1999, Unilex, CISG On-line; ICC Court of Arbitration, Rozsudok č. 9887, august 1999, Unilex; Tribunal of International Commercial Arbitration at the Russian Federation Chamber of Commerce and Industry, č. 280/1999, 13 jún 2000, preklad na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/000613r1.html>>; Tribunal of International Commercial Arbitration at the Russian Federation Chamber of Commerce and Industry, č. 160/1997, 5 marec 1998, preklad na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/980305r2.html>>; Tribunal of International Commercial Arbitration at the

zodpovednosti a ustanovenia upravujúce vrátenie tovaru.[17]¹⁷ Ide o ustanovenia, ktoré zabezpečujú ukončenie zmluvy, od ktorej bolo odstúpené. Po odstúpení od zmluvy môžu zostať v platnosti aj iné ustanovenia, ako je ochrana obchodného tajomstva, ak zmluvné strany prejavili vôľu v tomto zmysle, ktorú je možné zistiť pomocou výkladu zmluvy. Platnosť týchto ustanovení je závislá od okolností porušenia zmluvy a výkladu konkrétnej kúpnej zmluvy. Napríklad ak kupujúci odstúpi od zmluvy v dôsledku porušenia zmluvy zo strany predávajúceho, dohodnutá možnosť predávajúceho dodať ďalší tovar má väčšiu šancu zostať v platnosti, než obdobná možnosť kupujúceho požiadať o ďalšiu dodávku. Ak kupujúceho možnosť nezostane v platnosti, kupujúci si môže nárokovať náhradu škody voči predávajúcemu titulom neplnenia budúcich povinností, čo však nebude možné v prípade, ak nezostane v platnosti takáto možnosť predávajúceho, ktorý porušil zmluvu. Zachovanie možnosti kupujúceho poskytuje stranám možnosť ďalej poskytovať plnenie, čo môže zabrániť vzniku sporov a uplatňovaniu náhrady škody. Nesplnenie zmluvy predávajúcim, ktoré viedlo k odstúpeniu od zmluvy, však môže u kupujúceho vzbudiť obavy, či bude predávajúci plniť budúce kúpne zmluvy, ktoré môžu vzniknúť na základe uplatnenia uvedeného práva predávajúceho.

cc) Súvisiace zmluvy

3.4 Ak už došlo k odstúpeniu od kúpnej zmluvy, Dohovor výslovne nerieši ďalší osud súvisiacich zmlúv. Táto otázka do istej miery pripomína spomenutú situáciu so zachovaním opčného práva. Súvisiace zmluvy nesmú byť stotožnené s kúpnu zmluvou za účelom vytvorenia jedinej zmluvy, ktorá by mala v prípade odstúpenia od zmluvy zaniknúť celá. Vo všeobecnosti by takéto zmluvy mali zostať v platnosti aj v prípade odstúpenia od kúpnej zmluvy. Niektoré súvisiace zmluvy, ako sú rámcové zmluvy alebo základné zmluvy, sa nespravujú Dohovorom, takže otázka odstúpenia od týchto zmlúv bude predmetom úpravy rozhodného vnútroštátneho práva. V prípade, ak sa súvisiace zmluvy spravujú Dohovorom, môže vzniknúť priestor pre aplikáciu pravidiel o prerušení plnenia zmluvy alebo ukončení zmluvy ešte pred jej splatnosťou v prípade, ak správanie sa strán na základe kúpnej zmluvy vytvára vážne pochybnosti o ich pripravenosti plniť súvisiace zmluvy.[18]¹⁸ Navyše aj samotné zmluvné strany sa môžu dohodnúť na zmluvnom ustanovení, ktoré im umožní odstúpiť od súvisiacich zmlúv v prípade, ak došlo k porušeniu niektorej zo zmlúv.

dd) Dohody o ukončení zmluvy

3.5 Ak zmluvné strany ukončia zmluvu na základe vzájomnej dohody, tento vzťah sa spravuje ustanoveniami ich dohody o ukončení zmluvy[19]¹⁹ v súlade s Dohovorom.[20]²⁰ Ustanovenia článku 81 sa však použijú aj na úpravu takýchto vzťahov v rozsahu, v akom nie

Russian Federation Chamber of Commerce and Industry, č. 95/2004, 27 máj 2005, preklad na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/050527r1.html>>.

¹⁶ Tribunal of International Commercial Arbitration at the Russian Federation Chamber of Commerce and Industry, č. 280/1999, 13 jún 2000, preklad na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/000613r1.html>>

¹⁷ Oberster Gerichtshof (Rakúsko), 29 jún 1999, Unilex, preklad na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/990629a3.html>>

¹⁸ Články 71 (doplnené postupom podľa článku 7 ods. 2) a 72.

¹⁹ Tribunal of International Commercial Arbitration at the Russian Federation Chamber of Commerce and Industry, č. 82/1996 z 3 marca 1997, Unilex, preklad na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/970303r1.html>>; Oberster Gerichtshof (Rakúsko), 29 jún 1999, Unilex, preklad na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/990629a3.html>>.

²⁰ Článok 29 ods. 1 (ktorý sa vzťahuje skôr na prípady ukončenia od zmluvy, než na prípady odstúpenia od zmluvy).

sú v rozpore s ustanoveniami samotnej dohody o ukončení zmluvy,[21]²¹ za účelom vyplnenia medzier v právnej úprave v rámci tejto dohody.[22]²²

ee) Následky odstúpenia od zmluvy vo vzťahu k vlastníckemu právu

3.6 Článok 81 neupravuje otázku vlastníckeho práva k tovaru alebo finančným prostriedkom, ktoré majú byť vrátené po odstúpení od zmluvy. Dohovor neupravuje účinky zmluvy na vlastnícke právo k predávanému tovaru.[23]²³ S poukazom na spôsob, akým má byť Dohovor vykladaný a ako sa majú vyplňať medzery v jeho právnej úprave,[24]²⁴ je potrebné vyvodiť, že Dohovor neupravuje ani otázky vlastníckeho práva k tovaru, ktorý má byť vrátený pôvodnému predávajúcemu v rámci vrátenia prijatého plnenia a otázky vlastníckeho práva k finančným prostriedkom predstavujúcim kúpnu cenu, ktoré musí predávajúci vydať kupujúcemu. Vrátenie prijatého plnenia v zmysle Dohovoru predstavuje formu spätného predaja tovaru pôvodnému predávajúcemu. V prípade odstúpenia od zmluvy má byť otázka výhrady vlastníckeho práva riešená podľa rozhodného vnútroštátneho práva upravujúceho vecné práva, a nie podľa Dohovoru. Rovnako aj právo predávajúceho na vrátenie tovaru po odstúpení od zmluvy je predmetom príslušnej vecnoprávnej a konkurznej právnej úpravy.[25]²⁵ Kupujúci, ktorý v dôsledku aplikácie takýchto noriem nebude môcť vrátiť tovar, nebude v dôsledku súbežnej povinnosti vydať prijaté plnenie môcť požadovať od predávajúceho vrátenie kúpnej ceny. Navyše ak kupujúci nadobudol vlastnícke právo k tovaru, je povinný odovzdať predávajúcemu tovar s pôvodným rozsahom vlastníckeho práva k nemu.[26]²⁶ Vecnoprávne účinky takéhoto konania kupujúceho sa budú spravovať rozhodným vnútroštátnym právom.

b) Vrátenie prijatého plnenia

aa) Právna povaha vzťahu z vrátenia prijatého plnenia

3.7 Ako už bolo uvedené, odstúpenie od zmluvy neznamená ukončenie platnosti všetkých ustanovení zmluvy. Dohovor navyše v momente odstúpenia od zmluvy ukladá zmluvným stranám nové práva a povinnosti s cieľom dosiahnuť účel odstúpenia od zmluvy a modifikuje pôvodnú zmluvu za účelom jej ukončenia alebo vzájomného vrátenia prijatého plnenia.[27]²⁷ Ak bola pôvodná zmluva už plnená z oboch strán, vydanie poskytnutého plnenia zahŕňa vrátenie tovaru predávajúcemu a vrátenie kúpnej ceny kupujúcemu.[28]²⁸ Ak plnila len jedna

²¹ Článok 6.

²² Oberlandesgericht Düsseldorf (Nemecko), 28 máj 2004, preklad na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/040528g1.html>>; Oberlandesgericht München (Nemecko), 19 október 2006, preklad na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/061019g1.html>>. *Aliter*, Tribunal of International Commercial Arbitration at the Russian Federation Chamber of Commerce and Industry, č. 82/1996 z 3 marca 1997, Unilex, preklad na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/970303r1.html>>.

²³ Článok 4 písm. b).

²⁴ Pozri článok 7 ods. 2.

²⁵ Federal District Court Illinois (USA), 28 marec 2002 (*Usinor Industeel v Leeco Steel Products*), dostupné na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/020328u1.html>> .

²⁶ Pozri články 30 a 41, ktoré je potrebné aplikovať v súčinnosti s článkom 7 ods. 2.

²⁷ Landgericht Düsseldorf (Nemecko), 11 október 1995, preklad na

<<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/951011g1.html>>; Handelsgericht St Gallen (Švajčiarsko), 3 december 2002, preklad na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/021203s1.html>>. Pozri tiež P Schlechtriem a I Schwenzer, *Commentary on the UN Convention on the International Sale of Goods* (2 vyd. (anglické), 2005), s. 855-56.

²⁸ Rakúsky najvyšší súd v jednom prípade pri posudzovaní právomoci rozhodol, že vrátenie zálohovej platby vykonanej kupujúcim sa nespravuje Dohovorom: Oberster Gerichtshof, 10 marec 1998, preklad na

zo strán, vrátenie plnenia sa uskutoční jednostranne. Povinnosť vrátiť prijaté plnenie majú obe zmluvné strany, a nie len strana, v dôsledku porušenia povinnosti ktorej došlo k odstúpeniu od zmluvy.[29]²⁹ Práva zmluvných strán vzniknuté v dôsledku odstúpenia od zmluvy majú zmluvnú povahu a nie sú založené na bezdôvodnom obohatení upravenom príslušným vnútroštátnym právom.[30]³⁰ Vzťah zahŕňajúci vzájomné povinnosti vydať prijatý tovar nespôsobuje zánik práva na náhradu škody v prípade porušenia zmluvy. Dohovor požaduje v podstate spätný predaj tovaru od kupujúceho predávajúcemu, ale nešpecifikuje miesto vrátenia prijatého plnenia, náhradu nákladov vzniknutých pri jeho vracaní a prechod nebezpečenstva pri spätnom predaji. Obsahuje však ustanovenia o zachovaní tovaru a nakladaní s ním po odstúpení od zmluvy.[31]³¹ Predávajúci má taktiež žalovateľný nárok na vrátenie tovaru kupujúcim.[32]³² Platí to bez ohľadu na skutočnosť, či k odstúpeniu od zmluvy viedlo porušenie zmluvy zo strany predávajúceho alebo kupujúceho. V prípade zaplatenej kúpnej ceny zvyčajne nedochádza k podobným problémom, ale ich prípadné riešenie je v princípe rovnaké.

bb) Vrátenie toho istého prijatého plnenia

3.8 Vo vzťahu k tovaru predstavuje vrátenie prijatého plnenia spätnú dodávku toho istého tovaru, ktorý bol odovzdaný.[33]³³ Vrátenie kúpnej ceny predstavuje osobitnú situáciu, ktorá súvisí s problematikou meny. Vrátenie platby by sa malo uskutočniť v mene, v ktorej bola platba prijatá a v akej je vedený účet[34]³⁴ a v prípade, ak sú tieto meny rozdielne, tak v mene, v ktorej bola uskutočnená platba.[35]³⁵ V jednom rozhodnutí však bolo uvedené, že ak má byť kupujúci skutočne navrátený do postavenia, v ktorom sa nachádzal pred uzavretím zmluvy, mal by obdržať platbu v mene, v ktorej poskytol peňažné prostriedky na splnenie svojej povinnosti z kúpnej zmluvy. Ak teda kupujúci vynaložil americké doláre, aby za ne získal ruble, ktorými zaplatil predávajúcemu, znamená to, že by mu plnenie malo byť vrátené v dolároch.[36]³⁶ Táto úvaha je však nesprávna. Účelom vrátenia prijatého plnenia je vrátiť získaný prospech a nie nahraďovať vzniknutú stratu. Nakoľko povinnosť predávajúceho podľa článku 81 má reštitučnú povahu, bolo by vhodnejšie, aby bola kurzová strata nahradená pomocou článku 74.

<<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/980310a3.html>>. Neexistuje dôvod pre rozlišovanie medzi zálohovými platbami vykonanými kupujúcim v prospech predávajúceho od iných platieb vykonaných kupujúcim.

²⁹ Pozri Komentár Sekretariátu k článku 66 (neskorší článok 81), ods. 9.

³⁰ ICC Court of Arbitration, rozsudok č. 9978, marec 1999, Unilex, CISG-online.ch no. 708. Ale je potrebné upozorniť, že Dohovor sa neuplatní na prípady, kedy predávajúci omylom vydá kupujúcemu finančnú sumu zodpovedajúcu kúpnej cene, ktorú však kupujúci v skutočnosti nezaplatil a následne predávajúci požaduje vydanie tejto sumy od kupujúceho: Oberlandesgericht München (Nemecko), 28 január 1998, preklad na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/980128g1.html>>. Vydanie peňazí v tomto prípade sa spravuje rozhodným vnútroštátnym právom.

³¹ Články 86-88.

³² Landgericht Krefeld (Nemecko), 24 november 1992, Unilex, preklad na

<<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/921124g1.html>>. V tomto prípade existovala dohoda o odstúpení od zmluvy.

³³ Ak kupujúci, ktorý odstúpil od zmluvy, nie je schopný z ospravedliteľného dôvodu splniť túto povinnosť, kupujúci je povinný vydať peňažnú hodnotu tovaru, ktorý nie je možné vrátiť: článok 84 ods. 2 písm. b).

³⁴ Takéto riešenie bolo stanovené v prípade zahŕňajúcom úroky z omeškania: China International Economic and Trade Arbitration Commission, 10 marec 1995, preklad na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/950310c2.html>>.

³⁵ Ak zmluva neurčuje menu, v ktorej má byť uskutočnená platba, Zásady medzinárodných obchodných zmlúv UNIDROIT (článok 6.1.10) predpisujú menu miesta, kde je platba splatná. Toto ustanovenie nie je vhodné aplikovať v prípade povinnosti vrátiť peňažné prostriedky.

³⁶ Tribunal of International Commercial Arbitration at the Russian Federation Chamber of Commerce and Industry, č. 2/1997, 11 máj 1995, preklad na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/970511r1.html>>.

cc) Čiastočné vrátenie prijatého plnenia

3.9 Vrátenie prijatého plnenia podľa článku 81 nemusí nevyhnutne zahŕňať vzájomné plnenie, ale môže byť jednostranným plnením. Dôjde k tomu v prípade, ak na základe zmluvy plnil buď len predávajúci, alebo len kupujúci. Môže taktiež z rôznych dôvodov dôjsť len k čiastočnému vráteniu prijatého plnenia. Kupujúci, ktorý odstúpil od zmluvy v určitých prípadoch nie je schopný vrátiť všetok dodaný tovar predávajúcemu, nakoľko tovar alebo jeho časť už bola predaná ďalšiemu kupujúcemu alebo spracovaná v rámci výroby alebo obdobného procesu na iný tovar s odlišnou povahou. Hoci kupujúci stráca právo odstúpiť od zmluvy v prípade, ak nie je schopný vrátiť tovar „v podstate“ v tom istom stave, v akom ho prevzal, vo výnimočných prípadoch má naďalej právo odstúpiť od zmluvy.[37]³⁷ V prvom rade ide o prípad, kedy nemožnosť vrátiť tovar alebo vrátiť ho v podstate v tom istom stave, v akom ho kupujúci dostal, nespôsobilo jeho konanie alebo opomenutie.[38]³⁸ Po druhé vydanie všetkého tovaru nie je možné z dôvodu prehliadky tovaru uskutočnenej kupujúcim.[39]³⁹ Po tretie, a to najčastejšie, tovar mohol byť ďalej predaný, spotrebovaný alebo spracovaný ešte predtým, než kupujúci zistil, že má vady. Ak z týchto dôvodov nemôže byť tovar vrátený, uplatnia sa ustanovenia o vydaní prospechu v zmysle článku 81, ktoré nahradia základnú povinnosť vrátiť tovar v zmysle článku 81.

3.10 Ak došlo k plneniu zmluvy z oboch strán, každá strana je istým spôsobom zabezpečená pre dosiahnutie toho, že druhá strana vráti prijaté plnenie (pozri nižšie). To je viac-menej adekvátne z pohľadu kupujúceho vo vzťahu ku kvalite tovaru a podmienkam jeho dodania. Navyše ak plnila len jedna strana, vzniká otázka, či je možné nejako zabezpečiť, aby druhá strana vydala prijaté plnenie, navyše ak k odstúpeniu od zmluvy došlo v dôsledku podstatného porušenia zmluvy touto stranou. V takomto prípade zvyčajne nie je možné rozšíriť možnosť pozastaviť plnenie v súlade s článkom 72 až do poskytnutia primeraného zabezpečenia riadneho plnenia, napríklad formou garančnej poisťky za plnenie alebo záložného akreditívu aj na tento účel. Strana domáhajúca sa vrátenia poskytnutého plnenia sa totiž v tomto prípade nedomáha pozastavenia spätného predaja tovaru. Navyše by bolo neúčelné vyžadovať primerané zabezpečenie, ak v prípade jeho neposkytnutia existuje možnosť nárokovať si náhradu škody.

dd) Súčasné vrátenie prijatého plnenia

3.11 Článok 81 ods. 2 vyžaduje, aby sa vrátenie prijatého plnenia predávajúcim a kupujúcim uskutočnilo súčasne.[40]⁴⁰ Predávajúci však nemôže odmietnuť vrátiť prijaté plnenie v prípade, ak kupujúci, ktorý odstúpil od zmluvy, nie je z dôvodov podľa článku 82 schopný vrátiť všetok dodaný tovar.[41]⁴¹ Pravidlo súčasného vrátenia plnenia platí vo všetkých ostatných prípadoch. Požiadavka súčasného splnenia povinností zmluvných strán spôsobuje, že každá zo strán je istým spôsobom zabezpečená proti tomu, aby bola nútená poskytnúť druhej strane pôžičku tým spôsobom, že sama splní, bez toho, aby splnila aj druhá strana. Ak jedna zo strán nie je schopná vrátiť prijaté plnenie z dôvodu prekážky zakotvenej napríklad vo vnútroštátnych konkurzných alebo menových predpisoch,[42]⁴² druhá strana je chránená

³⁷ Článok 82 ods. 2.

³⁸ Napríklad ak tovar zanikol alebo predávajúci podstatne porušil zmluvu: pozri článok 70.

³⁹ Na základe článku 38.

⁴⁰ Kantonsgericht Schaffhausen (Švajčiarsko), 27 január 2004, <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/040127s1.html>> ('recipročne a súčasne').

⁴¹ Landgericht Freiburg (Nemecko), 22 august 2002, <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/020822g1.html>>.

Pre fungovanie pravidla súbežnosti v takomto prípade, pozri nižšie.

⁴² Pozri Komentár Sekretariátu k článku 66 (neskorší článok 81), ods. 10.

uvedeným pravidlom tak, že nie je povinná vydať prijaté plnenie dovtedy, kým tak neurobí aj druhá strana.

ee) Miesto vrátenia prijatého plnenia

3.12 Dohovor výslovne nerieši otázku miesta vrátenia prijatého plnenia, ale ide o otázku, ktorá spadá pod úpravu Dohovoru, a preto je potrebné ju riešiť v súlade so všeobecnými zásadami, na ktorých Dohovor spočíva.^[43]⁴³ Predpokladajme v prípade vrátenia dodaného tovaru, že kúpna zmluva určovala za miesto dodania tovaru sídlo predávajúceho. Ak od zmluvy odstúpil kupujúci z dôvodu porušenia zmluvy zo strany predávajúceho, ktorý nebol zbavený zodpovednosti za takéto porušenie, požadovať od kupujúceho, aby vrátil tovar do sídla predávajúceho by znamenalo vznik ďalšej škody v podobe dodatočných nákladov, ktorú musí nahradiť predávajúci v zmysle článku 74. Navyše článok 81 neumožňuje kupujúcemu domáhať sa náhrady prepravných nákladov predtým, než tovar skutočne vráti. Povinnosť súčasného vrátenia prijatého plnenia ma zabezpečiť len spätný prevod tovaru a kúpnej ceny, a nie náhradu vzniknutej škody. Jedným zo základných zásad, na ktorých Dohovor spočíva, je aj odvrátenie vzniku ekonomickej straty.^[44]⁴⁴ Vyžadovanie vrátenia tovaru v sídle kupujúceho, a to aj v prípade, ak došlo k odstúpeniu od zmluvy v dôsledku porušenia povinnosti kupujúceho (pozri nižšie), by umožnila nakladanie s tovarom priamo na miestnom trhu, čo by umožnilo minimalizáciu nákladov vzniknutých pri vracaní poskytnutého plnenia. Navyše by takéto riešenie zabránilo komplikáciám pri prechode nebezpečenstva na tovare v priebehu prepravy. Opačný postup by spôsobil aj oddialenie vrátenia tovaru, nakoľko by kupujúci musel prepraviť tovar do sídla predávajúceho, čím by mu vznikli aj ďalšie náklady súvisiace s vrátením prijatého plnenia. Vrátenie tovaru v sídle kupujúceho preto predstavuje všeobecné pravidlo, ktoré je podporené judikatúrou v prípadoch, kedy predávajúci porušil zmluvu.^[45]⁴⁵ Toto pravidlo vyplýva aj z ustanovení Dohovoru o dodaní tovaru, nakoľko kupujúci, ktorý odstúpil od zmluvy, je v rámci procesu vydania poskytnutého plnenia v pozícii predávajúceho v rámci spätného predaja tovaru. Ustanovenia o dodávke tovaru vo všeobecnosti požadujú, aby bol tovar dodaný v sídle predávajúceho.^[46]⁴⁶ Tento prístup je vhodnejší, než vyžadovať vrátenie poskytnutého plnenia v mieste pôvodného plnenia.^[47]⁴⁷

3.13 Je však potrebné vnímať dva osobitné prípady. Ak kúpna zmluva určuje iné miesto dodania tovaru než sídlo predávajúceho, toto miesto musí byť aj miestom vrátenia tovaru. A ak kupujúci skladoval primerane okolnostiam nedotknutý tovar v skladisku, potom toto skladisko predstavuje miesto, kde má byť tovar vrátený, hoci k odovzdaniu skladiskového

⁴³ Oberster Gerichtshof (Rakúsko), 29 jún 1999, Unilex, preklad na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/990629a3.html>>. Cf Cour d'appel de Paris (Francúzsko), 14 január 1998, Unilex, preklad na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/980114f1.html>> (na základe aplikácie kolíznych noriem v súlade s článkom 7 ods. 2 bolo určené, že miestom pre vrátenie zaplatenej kúpnej ceny je sídlo dlžníka (teda predávajúceho)).

⁴⁴ Pozri články 25 (pravidlo o podstatnom porušení zmluvy sprísňuje podmienky odstúpenia od zmluvy) a 77.

⁴⁵ Landgericht Krefeld (Nemecko), 24 november 1992, Unilex, preklad na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/921124g1.html>>; Kantonsgericht Valais (Švajčiarsko), 21 február 2005, preklad na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/050221s1.html>>. Ale pozri P Schlechtriem a I Schwenzer, *Commentary on the UN Convention on the International Sale of Goods* (2 vyd. anglické, 2005), s. 860-61, ktorý prezentuje teóriu, že tovar má byť vrátený takým spôsobom, aby bolo možné hovoriť o skutočnom vrátení poskytnutého plnenia. To znamená, že ak boli náklady na prepravu tovaru do sídla kupujúceho na základe kúpnej zmluvy zaplatené predávajúcim, vrátenie prijatého plnenia sa uskutoční tak, že kupujúci je povinný zaplatiť rovnaké náklady na prepravu. a tým dodať tovar do sídla predávajúceho.

⁴⁶ Článok 31.

⁴⁷ S podporou rakúskeho Občianskeho zákonníka bol tento výsledok dosiahnutý v rozhodnutí Oberlandesgericht Wien, 1 jún 2004, detailný súhrn prístupný na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/040601a3.html>>.

listu alebo iného dokladu, ktorý oprávňuje osobu nakladať s tovarom dôjde v sídle kupujúceho.

3.14 Ak od zmluvy odstúpil predávajúci v dôsledku porušenia zmluvy kupujúcim, za ktoré nebol kupujúci zbavený zodpovednosti, nie je zrejmé, prečo by sa vrátenie plnenia malo uskutočniť v sídle kupujúceho. Ak k vráteniu tovaru došlo v sídle kupujúceho, predávajúci môže žalovať kupujúceho o náhradu škody v zmysle článku 74 za akékoľvek náklady vzniknuté prepravou. Avšak častým dôvodom prečo predávajúci odstúpi od zmluvy je nezaplatenie kúpnej ceny za tovar kupujúcim a v takomto prípade má predávajúci praktický záujem na tom, aby sa zúčastnil na odvoze tovaru a urýchlil ho. Táto skutočnosť podporuje zakotvenie jednotného pravidla pre všetky prípady, v ktorých dôjde k odstúpeniu od zmluvy v dôsledku nesplnenia povinností, za ktoré škodca nesie zodpovednosť, podľa ktorého sa má vrátenie tovaru uskutočniť v sídle kupujúceho.

3.15 Dohovor taktiež výslovne neupravuje otázku miesta vrátenia kúpnej ceny. Pôvodný kupujúci má pri spätnom predaji tovaru (vrátení poskytnutého plnenia) postavenie predávajúceho,^[48] a teda kúpnu cenu je potrebné vrátiť v sídle pôvodného kupujúceho. Povinnosť predávajúceho vrátiť peňažné plnenie by nemala byť vykladaná doslovne, keďže je potrebné prihliadať aj na spôsoby, akým boli platba a vrátenie platby uskutočnené. Ak bola platba kúpnej ceny na základe kúpnej zmluvy vykonaná bankovým prevodom, vrátenie platby bankovým prevodom na účet určený kupujúcim predstavuje najpraktickejšie riešenie. Požiadavka, aby sa vrátenie tovaru a vrátenie kúpnej ceny uskutočnilo v rôznych miestach, nie je v rozpore s požiadavkou súčasného vrátenia plnenia poskytnutého na základe zmluvy, hoci dosiahnuť absolútne súčasné vydanie tovaru a kúpnej ceny uskutočnené na rozličných miestach.

ff) Náklady vynaložené pri vracaní prijatého plnenia

3.16 Aj keď v konkrétnom prípade nedošlo k vráteniu celého prijatého plnenia, teda k vráteniu tovaru v sídle kupujúceho, môžu pri vracaní tovaru vzniknúť dodatočné náklady súvisiace s manipuláciou s tovarom. Takéto dodatočné náklady by mala znášať strana, ktorá porušila zmluvu a nebola zbavená zodpovednosti za takéto porušenie.^[49] Ak napríklad tovar dodaný kupujúcemu na základe zmluvy musí byť odoslaný späť predávajúcemu, náklady na jeho prepravu má znášať kupujúci zodpovedajúci za porušenie zmluvy, ak od zmluvy odstúpil predávajúci a predávajúci zodpovedajúci za porušenie zmluvy v prípade, ak od zmluvy odstúpil kupujúci. Kupujúci zodpovedajúci za porušenie zmluvy bude povinný nahradiť náklady na prepravu v zmysle článku 74; predávajúci zodpovedajúci za porušenie zmluvy bude povinný znášať tieto náklady sám.^[50] V tomto druhom prípade, ak kupujúci v skutočnosti na základe kúpnej zmluvy zaplatil tieto náklady predávajúcemu, je otázne, či

⁴⁸ Článok 57 ods. 1 písm. a); Landgericht Giessen (Nemecko), 17 december 2002, preklad na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/021217g1.html>> (odklonil sa od opačného názoru vyjadreného v rozhodnutí Bundesgerichtshof, BGHZ 78, 257, týkajúceho sa ULIS). Pozri tiež P Schlechtriem a I Schwenzer, *Commentary on the UN Convention on the International Sale of Goods*, 2 vyd. anglické, 2005, s. 860, ktorý výslovne podporuje pravidlo, podľa ktorého je povinný kupujúci vrátiť tovar, akoby bol predávajúcim a odvoláva sa na Oberlandesgericht Düsseldorf (Nemecko), 2 júl 1993, preklad na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/930702g1.html>>, ktorý tvrdí, že v rámci Dohovoru existuje všeobecné pravidlo o tom, že platba má byť vždy vykonaná v sídle predávajúceho.

⁴⁹ Pozri Komentár Sekretariátu k článku 66 (neskorší článok 81), ods. 11; CM Bianca a MJ Bonell, *Commentary on the International Sales Law* (1987), s. 605 (Tallon).

⁵⁰ Pozri P Schlechtriem a I Schwenzer, *Commentary on the UN Convention on the International Sale of Goods* (2 vyd. anglické, 2005), s. 861.

v dôsledku nesplnenia povinností predávajúceho si môže kupujúci nárokovať vrátenie tejto sumy titulom náhrady škody podľa článku 74.[51]⁵¹ Ak môže byť tovar efektívnejšie využitý alebo predaný na miestnom trhu, potom je v súlade s požiadavkou minimalizácie straty limitovať nárok na náhradu škody v zmysle článku 74 voči zodpovednému kupujúcemu v podobe náhrady nákladov na prepravu vynaložených predávajúcim.[52]⁵² Predávajúci, ktorý odstúpil od zmluvy by nebol nútený podstúpiť komplikácie súvisiace s domáhaním sa náhrady škody v prípade, ak by kupujúci zodpovedný za porušenie zmluvy uhradil náklady na prepravu.[53]⁵³ V prípadoch, keď k odstúpeniu od zmluvy dôjde v dôsledku porušenia zmluvy za ktoré strana nenesie zodpovednosť, [54]⁵⁴ náklady za prepravu tovaru naspäť k predávajúcemu by nemal niesť kupujúci, ktorý bol v zmysle článku 79 zbavený zodpovednosti za škodu spôsobenú neplnením zmluvných povinností. Takéto vylúčenie zodpovednosti je definované ako všeobecné zbavenie povinnosti nahradiť škodu v rámci Dohovoru, a nie len osobitne vo vzťahu k povinnosti uhradiť škodu spôsobenú v dôsledku porušenia zmluvy, ktoré viedlo k odstúpeniu od zmluvy.[55]⁵⁵ Nakoľko aj otázka vrátenia vzájomného plnenia aj vylúčenie zodpovednosti sú výslovne upravené Dohovorom, otázka náhrady nákladov na prepravu alebo disponovanie s tovarom nemôže byť upravená vnútroštátnym právom.

gg) Čas vrátenia prijatého plnenia

3.17 Dohovor nestanovuje kedy má dôjsť k súčasnému vzájomného vráteniu poskytnutého plnenia, ale postupom podľa článku 7 ods. 2 je možné v prípade absencie dohodnutej doby odvodiť všeobecný princíp povinnosti plniť v primeranom čase [56]⁵⁶ po odstúpení od zmluvy. Nakoľko povinnosť vrátiť prijaté plnenie má zmluvnú povahu, akékoľvek bezdôvodné omeškanie s jej splnením, v dôsledku ktorého dôjde k vzniku škody, má byť predmetom náhrady škody v zmysle článku 74. Ku škode môže dôjsť v prípade, ak predávajúci oddiaľuje vrátenie prijatého plnenia, nakoľko kupujúcemu môže vzniknúť škoda v podobe nákladov na skladovanie a nakladanie s tovarom, ktorý nemohol byť využitý na ďalšiu výrobu. Ak je v omeškaní s vrátením prijatého plnenia kupujúci, predávajúcemu vznikajú zadržívaním kúpnej ceny úroky, a teda zadržívaním plnenia predávajúcemu nevzniká škoda, ale naopak zisk v podobe úroku z kúpnej ceny, ktorá nebola ešte vrátená kupujúcemu.

hh) Nebezpečenstvo škody na tovare pred vrátením prijatého plnenia

3.18 Požiadavka na vrátenie tovaru v sídle kupujúceho minimalizuje komplikácie spojené s prechodom nebezpečenstva vzniku škody na tovare. Okrem nebezpečenstva straty alebo zničenia tovaru v dôsledku väd tovaru existujúcich v čase dodania tovaru[57]⁵⁷ je potrebné

⁵¹ Alternatívny prístup, v rámci ktorého je možné uskutočniť plnenie na žiadosť predávajúceho, považuje zodpovednosť predávajúceho za vzniknutú z výslovnej alebo konkludentnej zmluvy medzi stranami, ktorá bola uzatvorená v dôsledku odstúpenia od zmluvy. Riešenie tejto otázky však zostáva na posúdení rozhodného vnútroštátneho práva.

⁵² Článok 77.

⁵³ Neexistuje praktický dôvod pre odvodenie osobitného pravidla postupom podľa článku 7 ods. 2, podľa ktorého by takéto náklady mala v prvom rade znášať strana, ktorá porušila zmluvu.

⁵⁴ Článok 79 sa pravdepodobne zriedka uplatní na prípady, kedy bol tovar dodaný.

⁵⁵ Odsek 5. Pozri tiež CM Bianca a MJ Bonell, *Commentary on the International Sales Law* (1987), s. 605 (Tallon).

⁵⁶ Odvodený z článku 33 písm. c).

⁵⁷ Článok 70 v podstate ponecháva nebezpečenstvo vzniku škody na predávajúcom v prípade, ak predávajúci podstatným spôsobom poruší zmluvu.

určiť aj to, kto nesie nebezpečenstvo škody na tovare v čase od odstúpenia od zmluvy do momentu vrátenia tovaru. Vo všeobecnosti otázka koho zavinené protiprávne konanie viedlo k odstúpeniu od zmluvy alebo či vôbec existovalo zavinené konanie by nemala mať vplyv na posúdenie tejto otázky, nakoľko určenie kto znáša nebezpečenstvo škody závisí od určenia tej strany, ktorej môže byť prípadná strata nahradená na základe poistenia. Touto stranou je kupujúci, nakoľko má držbu k tovaru.[58]⁵⁸ V mnohých prípadoch budú náklady na poistenie nepatrné alebo žiadne, nakoľko komplexné poistenie kupujúceho zvyčajne zahŕňa všetky hnutel'né veci, ktoré sú v jeho vlastníctve alebo držbe. Ak dôjde k odstúpeniu od zmluvy v dôsledku porušenia zmluvy zo strany predávajúceho ktorého zodpovednosť nebola vylúčená, kupujúci by si mal nárokovať náhradu nákladov vynaložených na poistenie alebo na ochranu tovaru v zmysle článku 74. Ak došlo k odstúpeniu od zmluvy v dôsledku porušenia zmluvy predávajúcim, ktorý bol zbavený zodpovednosti za toto porušenie, článok 79 zabraňuje tomu, aby bol predávajúci povinný znášať náklady na poistenie titulom zodpovednosti za škodu. Ak je v tomto prípade predávajúci v omeškaní s vrátením tovaru prijatého na základe zmluvy, pomocou prechodu nebezpečenstva škody na tovare na predávajúceho je možné motivovať ho k čo najrýchlejšiemu splneniu svojej povinnosti. Správnejším je však názor, že aj v tomto prípade má znášať nebezpečenstvo škody na tovare kupujúci. Dodatočné náklady vzniknuté kupujúcemu z poistenia a zo zachovania tovaru spôsobené omeškaním so splnením povinnosti vrátiť prijaté plnenie môžu byť nahradené titulom náhrady škody v zmysle článku 74.

c) Vráteneie úžitkov vzniknutých z prijatého plnenia

aa) Všeobecné poznámky

3.19 Po odstúpení od zmluvy článok 84 ukladá zmluvným stranám vzájomné povinnosti. Ide o povinnosť predávajúceho vydať spolu s kúpnuou cenou úrok z nej kupujúcemu a povinnosť kupujúceho vydať prospech získaný z tovaru spolu s tovarom predávajúcemu. Tieto povinnosti vznikajú v prípade vrátenia celého prijatého plnenia, ale aj v prípade čiastočného vrátenia prijatého plnenia bez ohľadu na to, či sa čiastočné vrátenie prijatého plnenia uskutočňuje na základe článku 82. Tieto povinnosti sa vzťahujú na obe strany zmluvy, od ktorej bolo odstúpené, a to bez ohľadu na to, či ide o stranu, ktorá riadne plnila svoje zmluvné povinnosti alebo stranu, ktorá porušila svoje povinnosti zo zmluvy, či už bola zbavená zodpovednosti za toto porušenie alebo nie.[59]⁵⁹

3.20 Vzájomné vydanie úroku z kúpnej ceny a prospechu z tovaru bude mať zvyčajne v oboch prípadoch povahu peňažného plnenia. Vzájomné vydanie týchto hodnôt nastoľuje viacero otázok. Prvou otázkou je, či sa pravidlo súčasného vrátenia poskytnutého plnenia oboma stranami formulované v prípade tovaru a kúpnej ceny v článku 81, vzťahuje aj na prípad vydania získaného úroku a prospechu, hoci článok 84 toto pravidlo výslovne nezakotvuje. Ak sa pravidlo súčasného vydania poskytnutého plnenia na tento prípad upravený článkom 84 nevzťahuje, vzniká ďalšia otázka: má sa toto vydanie uskutočniť zároveň s vrátením poskytnutého plnenia podľa článku 81 alebo sa má uskutočniť oddelene?

⁵⁸ Predpokladá sa, že kupujúci s držbou k tovaru môže poistiť svoje vecné právo v rámci rozhodného vnútroštátneho práva.

⁵⁹ Bezirksgericht Saane (Švajčiarsko), 20 február 1997, preklad na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/970220s1.html>>. Ak bolo neplnenie zmluvných povinností uznané za nezavinené žiadnou stranou, nakoľko tovar nebol presne špecifikovaný, čínsky rozhodcovský súd nesprávne znížil výšku úrokov, ktoré mal predávajúci vydať spolu s vrátením poskytnutého plnenia kupujúcemu, na polovicu: China International Economic and Trade Arbitration Commission, 23 apríl 1997, preklad na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/970423c2.html>>.

Tretou otázkou je, či je možné vzájomne započítať plnenia jednotlivých strán, ktoré majú byť poskytnuté na základe článku 84, aby bolo potrebné uskutočniť len jednu platbu predstavujúcu rozdiel medzi vzájomnými pohľadávkami. Štvrtou otázkou je, či ak je vzájomné započítanie pohľadávok vzniknutých z článku 84 prípustné, či je prípustné aj vzájomné započítanie pohľadávok vzniknutých z článkov 81 aj 84 spoločne.

bb) Odlíšenie článkov 81 a 84

3.21 Výpočet výšky úrokov a získaného prospechu podľa článku 84 môže byť v niektorých prípadoch obtiažny a časovo náročný. Povinnosť odvrátiť narušenie obchodov a ekonomickú stratu predstavuje jeden zo základných princípov, na ktorých Dohovor spočíva. Ak majú byť tieto straty minimalizované, vrátenie poskytnutého plnenia by sa malo uskutočniť tak rýchlo ako je to len možné, a teda ešte aj pred uskutočnením zložitých výpočtov vyžadovaných článkom 84. Na druhej strane, v prípade ak môže kupujúci vydať prospech získaný z tovaru len spolu s tovarom, vytvorila by sa nerovnováha v rámci postupu podľa článku 81 v tom, že vrátenie kúpnej ceny predávajúcim by sa uskutočnilo súčasne s vydaním len časti tovaru kupujúcim. Najpraktickejším riešením v prípade, ak predávajúci nie je v takejto situácii ochotný vrátiť plnú kúpnu cenu, je vrátiť oproti vydannej časti tovaru len časť kúpnej ceny zodpovedajúcej množstvu tovaru, ktoré vracia kupujúci.^[60]⁶⁰ Zvyšok kúpnej ceny by mal byť potom vrátený súčasne s vydaním prospechu a zvyšku tovaru. Z toho dôvodu sa proces vzájomného vrátenia prijatého plnenia podľa článku 81 uskutoční úplne oddelene od procesu vzájomného vrátenia získaného prospechu podľa článku 84.

cc) Súčasné vrátenie

3.22 Súčasné splnenie povinností je spôsob, akým sa má v zmysle Dohovoru uskutočniť vzájomné vrátenie poskytnutého plnenia bez toho, aby tým boli dotknuté otázky vlastníckeho práva. Hoci článok 84 výslovne nezakotvuje tento princíp, v záujme vytvorenia jednotných pravidiel je potrebné, aby sa aj plnenie povinností v zmysle článku 84 uskutočňovalo v súlade s týmto všeobecným princípom uvedeným v článku 81.^[61]⁶¹

dd) Započítanie vzájomných pohľadávok

3.23 Hoci existuje množstvo súdnych rozhodnutí, ktoré uvádzajú, že otázka vzájomného započítania pohľadávok nie je upravená Dohovorom,^[62]⁶² existuje množstvo situácií, v ktorých môže dôjsť k započítaniu alebo k podobnému vzťahu medzi predávajúcim a kupujúcim v rámci vzťahu z kúpnej zmluvy. Z toho dôvodu by generálne odmietnutie započítania ako inštitútu upraveného Dohovorom bolo príliš nepresné. Započítanie, vo všeobecnosti zahŕňajúce prípustné odpočítanie časti záväzku, je výslovne povolené v prípade, ak kupujúci odstúpil od zmluvy. V prípade, ak je kupujúci oprávnený predať tovar na základe jedného z dôvodov uvedených v článku 88, má právo odpočítať si náklady vynaložené na zachovanie tovaru a jeho predaj od výťažku z predaja tovaru predtým, ako tento výťažok odošle predávajúcemu. Nakoľko vzájomné vrátenie prijatého plnenia má prebehnúť súčasne,

⁶⁰ Nakoľko ide o jednoduchšie riešenie, jeho použitie je vhodnejšie oproti prístupu, ktorý vyžaduje od kupujúceho, aby vypočítal výšku prospechu získaného z tovaru ešte v čase, keď vracia plnenie prijaté na základe zmluvy podľa článku 81. Výpočet výšky tohto prospechu je časovo náročný, a preto by mohol spôsobiť oddialenie vrátenia prijatého plnenia podľa článku 81.

⁶¹ Článok 7 ods. 2. Pozri tiež článok 58 ods. 1.

⁶² Napríklad, Bundesgerichtshof (Švajčiarsko), 20 december 2006, preklad na <<http://cigw3.law.pace.edu/cases/061220s1.html>>; Landgericht München (Nemecko), 20 marec 1995, preklad na <<http://cigw3.law.pace.edu/cases/950320g1.html>>.

najmä vo vzťahu k vráteniu plnenia v peňažnej podobe je najlepším spôsobom ako zabezpečiť súčasné vydanie prijatého plnenia, umožnenie vzájomného započítania pohľadávok zodpovedajúcich týmto povinnostiam.[63]⁶³ Započítanie napomáha k dosiahnutiu cieľa minimalizovať narušenie obchodu a zabrániť vzniku ekonomickej straty. Ak sa však má proces vrátenia plnenia prijatého na základe zmluvy podľa článku 81 uskutočniť ešte pred výpočtom získaného prospechu podľa článku 84, je zrejmé, že započítanie ešte nesplatených a nevyčíslených pohľadávok na základe článku 84 nebude možné započítať oproti pohľadávkam na základe článku 81. Na základe kúpnej zmluvy alebo počas procesu vracania plnenia poskytnutého na základe zmluvy môže dôjsť k vzniku rôznych nárokov na náhradu škody. Toto stanovisko sa nezaobrá otázkou, či môže dôjsť k vzájomnému započítaniu pohľadávok vzniknutých z vracania plnenia poskytnutého na základe zmluvy a pohľadávok titulom náhrady škody.

ee) Začiatok plynutia doby na priznanie úrokov

3.24 Povinnosť predávajúceho zaplatiť úroky na základe článku 84 začína plynúť od momentu, kedy bola kúpna cena zaplatená. V prípade, ak predávajúci nedodal tovar, táto doba nezačína plynúť od momentu porušenia zmluvy v podobe nedodania tovaru.[64]⁶⁴ Ak platbu vykonala v mene kupujúceho tretia osoba, povinnosť kupujúceho začína plynúť od momentu takéhoto zaplatenia.[65]⁶⁵ Dohovor nedefinuje moment, kedy dôjde k zaplateniu kúpnej ceny, ale na účely ustanovení o vrátení prijatého plnenia v rámci Dohovoru je najvhodnejšie považovať kúpnu cenu za zaplatenú v momente, keď predávajúci môže začať úročiť platbu vykonanú kupujúcim. Napríklad v prípade prevodu peňažných prostriedkov na účet predávajúceho dôjde k zaplateniu v momente pripísania peňažnej sumy na účet predávajúceho, v dôsledku čoho banka začína vyplácať úroky z tejto sumy.

ff) Výška úrokov

3.25 Dohovor neuvádza kritérium pre stanovenie úrokovej sadzby. Predávajúci a kupujúci budú zvyčajne z rôznych štátov. Predávajúci je povinný vyplatiť úroky bez ohľadu na to, či nejaké úroky v skutočnosti získal, a to vo výške úrokov, ktoré mohol predávajúci získať z peňažných prostriedkov poskytnutých kupujúcim.[66]⁶⁶ Povinnosť predávajúceho zaplatiť úroky z kúpnej ceny je preto založená na nevyvrátiteľnej domnienky, že predávajúci uložil peniaze zodpovedajúce zaplatenej kúpnej cene na úročený účet alebo mal iný zisk z týchto peňazí. Vzhľadom na zakotvenie tejto domnienky nie je potrebné vykonávať žiadne dokazovanie vo vzťahu k tomu, ako predávajúci skutočne využil peňažné prostriedky.[67]⁶⁷

⁶³ Pre prípad, keď bolo započítanie použité v zmysle článku 7 ods. 2 v prípade, ak existovali dve vzájomné pohľadávky vzniknuté na základe Dohovoru, pozri Oberlandesgericht Hamburg (Nemecko), 26 november 1999, preklad na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/991126g1.html>>; Landgericht Mönchengladbach (Nemecko), 15 júl 2003, preklad na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/030715g1.html>>. Započítanie hodnoty tovaru použitého kupujúcim oproti pohľadávke kupujúceho na vrátenie kúpnej ceny bolo umožnené v rozsudku Oberlandesgericht Köln (Nemecko), 14 október 2002, preklad na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/021014.html>>.

⁶⁴ Tribunal of International Commercial Arbitration at the Russian Federation Chamber of Commerce and Industry, č. 135/2002, 16 jún 2003, preklad na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/030616r1.html>>.

⁶⁵ Cour d'appel Aix-en-Provence (Francúzsko), 21 november 1996, preklad na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/961121f1.html>>; Cour de cassation (Francúzsko) 26 máj 1999, preklad na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/990526f1.html>>.

⁶⁶ ICC Court of Arbitration, č. 6653 z 25 marca 1993, preklad na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/936653i1.html>>; Handelsgericht Zürich, 5 február 1997, preklad na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/970205s1.html>>.

⁶⁷ Vyskytol sa argument, že predávajúci má zo zaplatenej kúpnej ceny väčší zisk, než by mal v prípade, keby si takúto sumu požičal vo forme revolvingového bankového úveru s príslušnou úrokovou sadzbou. Tento zisk

Vzhľadom na zakotvenie tejto domnienky a vzhľadom na skutočnosť, že povinnosť predávajúceho vydať získaný úrok má viesť k vráteniu prospechu získaného na základe zmluvy, mala by sa uplatňovať úroková sadzba komerčných úverov platná v mieste sídla predávajúceho.[68]⁶⁸ Vo väčšine prípadov je úroková sadzba v mieste podnikania predávajúceho určená ako rozhodná aj v prípade, ak sa na jej určenie použijú kolízne normy medzinárodného práva súkromného.[69]⁶⁹ Je však vhodnejšie právne odôvodniť výšku úrokovej sadzby určenej podľa miesta podnikania predávajúceho priamo z článku 84.[70]⁷⁰ Menšia časť súdov sa priklonila k úrokovej sadzbe platnej v mieste podnikania kupujúceho,[71]⁷¹ čo je v rozpore s reštitučnou povahou povinnosti predávajúceho vydať

zodpovedá vyhnutiu sa riziku vzniku vyšších úrokov na základe revolvingového úveru poskytnutého bankou. Zisťovanie skutočného zisku, ktorý by mohol vzniknúť rozdielom týchto úrokových sadzieb by však bolo veľmi nákladné a časovo náročné, čo by nezmyselne komplikovalo proces vzájomného vydania prijatého plnenia a prospechu z neho získaného.

⁶⁸ Pozri P Schlechtriem a I Schwenzer, *Commentary on the UN Convention on the International Sale of Goods* (2 vydanie anglické, 2005), s. 885-886. Článok 7.4.9 Zásad medzinárodných obchodných Unidroit v inom prípade nesplnenia povinnosti zaplatiť peňažnú sumu v dobe splatnosti odkazuje na „priemerný bankový úrok za krátkodobé úvery poskytované solídny príjemcom úveru, ktorý platí v mieste uskutočnenia platby“. V prípade, že takáto sadzba neexistuje, má sa aplikovať obdobná úroková sadzba určená štátom, v ktorého mene sa uskutočňuje platba alebo iná sadzba určená právnym poriadkom tohto štátu. Takýto prístup je vo vzťahu k vráteniu poskytnutého plnenia neprijateľný.

⁶⁹ Oberlandesgericht Celle (Nemecko), 24 máj 1995, preklad na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/950524g1.html>>; Landgericht Landshut (Nemecko), 5 apríl 1995, preklad na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/950405g1.html>>; the Oberlandesgericht Karlsruhe (Nemecko), 19 december 2002, preklad na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/021219g1.html>>; the ICC Court of Arbitration, rozsudok č. 9978, marec 1999, Unilex, CISG On-line; Tribunale d'apello Lugano/Ticino (Švajčiarsko), 15 január 1998, preklad na <http://cisgw3.law.pace.edu/cases/980115s1.html>; Bezirksgericht Saane (Švajčiarsko), 20 február 1997, preklad na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/970220s1.html>>; Tribunal of International Commercial Arbitration at the Russian Federation Chamber of Commerce and Industry, č. 175/2003, 28 máj 2004, preklad na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/040528r1.html>>; Oberlandesgericht Frankfurt am Main (Nemecko), 18 január 1994, preklad na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/940118g1.html>>; Kantonsgericht Schaffhausen (Švajčiarsko), 27 január 2004, <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/040127s1.html>>. Hoci súd pripustil, že nárok kupujúceho na úrok je odvodený z CISG, tiež aplikoval na určenie sadzby kolízne normy medzinárodného práva súkromného v rozhodnutí Oberlandesgericht München (Nemecko), 8 február 1995, preklad na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/950208g1.html>>. V jednom prípade bola úroková sadzba určená na základe rozhodného práva, ktoré nebolo ani právom miesta podnikania predávajúceho ani právom miesta podnikania kupujúceho: ICC Court of Arbitration, č. 7660, 23 august 1994, preklad na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/947660i1.html>>.

⁷⁰ Pozri Komentár Sekretariátu k článku 69 (neskorší článok 84), ods. 2; Handelsgericht Zürich (Švajčiarsko), 5 február 1997, preklad na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/970205s1.html>>. Názor podporovaný týmto Stanoviskom odporuje rozhodnutiu Landgericht Landshut (Nemecko), 5 apríl 1995, preklad na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/950405g1.html>>, ktoré výslovne odmietlo vyvodenie všeobecného princípu pre vrátenie plnenia prijatého na základe zmluvy analogicky k článku 31 a nasl. Dohovoru. Ďalšie rozhodnutie neuviedlo právny základ pre určenie sídla predávajúceho ako rozhodného miesta pre určenie úrokovej sadzby: Oberlandesgericht Düsseldorf (Nemecko), 28 máj 2004, preklad na

<<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/040528g1.html>>. Predávajúci bol z Talianska a konečné posúdenie by bolo rovnaké bez ohľadu na to, či by sa talianska úroková sadzba určila priamo postupom podľa článku 84 alebo aplikovala na základe kolíznych noriem medzinárodného práva súkromného, nakoľko Taliansko bolo miestom podnikania subjektu, ktorý na základe zmluvy poskytol charakteristické plnenie (predávajúci).

⁷¹ Tribunal of International Commercial Arbitration at the Russian Federation Chamber of Commerce and Industry, č. 99/2002, 16 apríl 2003, preklad na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/030416r1.html>>; China International Economic and Trade Arbitration Commission, 30 november 1998, preklad na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/981130c1.html>>; Tribunal of International Commercial Arbitration at the Russian Federation Chamber of Commerce and Industry, č. 133/1994, 19 december 1995, preklad na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/951219r1.html>> (ale kupujúci nepreukázal výšku tejto úrokovej sadzby); Tribunal of International Commercial Arbitration at the Russian Federation Chamber of Commerce and Industry, č. 1/1993, 15 apríl 1994, Unilex; Hof van Beroep Gent (Belgicko), 11 september 2003, spomenuté v <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/030911b1.html>>. Rovnaký princíp sa uplatnil aj v nasledujúcom prípade, ale

úroky. Jeden rozhodcovský súd uviedol, že úroková sadzba má byť určená podľa meny, v akej sa uskutoční vrátenie zaplatenej kúpnej ceny, nakoľko je potrebné zohľadniť úžitok, aký mohol mať veriteľ (kupujúci) z tejto peňažnej sumy.[72]⁷² Tento prístup má zabezpečiť odškodnenie kupujúceho za stratu úžitkovej hodnoty peňazí na určitú dobu a je preto taktiež v rozpore s reštitučným charakterom povinnosti predávajúceho zaplatiť úroky.[73]⁷³ V niektorých prípadoch bola nesprávne určená úroková sadzba podľa domáceho práva.[74]⁷⁴

gg) Mena úrokov

3.26 Platba úrokov by sa vo všeobecnosti mala uskutočniť v mene toho, na účet koho sa platba kúpnej ceny urobila a v mene, v ktorej bola platba uskutočnená, ak ide o rovnakú menu,[75]⁷⁵ a v prípade ak sú tieto meny rôzne, v mene v ktorej bola uskutočnená platba kúpnej ceny. Nakoľko povinnosť predávajúceho vyplatiť úrok má povahu reštitučnej povinnosti, úrok by mal byť zaplatený v mene, v ktorej predávajúci získal úrok, ak sa táto mena odlišuje od meny, v ktorej bola urobená platba kúpnej ceny.

hh) Skončenie plynutia doby na priznanie úrokov

3.27 Dohovor neuvádza kedy sa končí doba z ktorej vzniká povinnosť predávajúceho platiť úroky. Z reštitučnej povahy povinnosti predávajúceho vyplýva, že by úroky mali vznikať až do momentu vrátenia kúpnej ceny,[76]⁷⁶ avšak v jednom prípade bolo nesprávne rozhodnuté,

len z dôvodu absencie ruskej úrokovej sadzby pre Indické rupie, a to v rozhodnutí Tribunal of International Commercial Arbitration at the Russian Federation Chamber of Commerce and Industry, č. 100/2002, 19 máj 2004, preklad na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/040519r1.html>>. Rozhodcovský súd aplikoval článok 7.4.9 ods. 2 Zásad Unidroit, teda priemernú úrokovú sadzbu krátkodobých úverov pre dlžníkov v mieste uskutočnenia platby a v prípade jej neuskutočnenia v mieste vrátenia kúpnej ceny. Hamburský rozhodcovský súd tiež aplikoval domáce právo v prípade nemeckého kupujúceho a českého predávajúceho: Schiedsgericht Hamburger Freundschaftliche Arbitrage (Nemecko), 29 december 1998, preklad na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/981229g1.html>>.

⁷² ICC Court of Arbitration, č. 6653 z 25 marca 1993, preklad na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/936653i1.html>> (založil výšku úrokovej sadzby na London Inter-Bank Offered Rate (LIBOR)). Táto časť rozsudku bola neskôr zrušená z dôvodu, že procesné strany neboli vypočuté v otázke úrokov: Cour d'appel Paris (Francúzsko), 6 apríl 1995, preklad na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/950406f1.html>>.

⁷³ Je ťažké zatriediť prípad ICC Court of Arbitration č. 7585 z 1992, preklad na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/927585i1.html>>, v ktorom rozhodcovský súd vybral menu, ktorá bola najužšie spojená s finančnými aspektmi kúpnej zmluvy.

⁷⁴ Tento prístup bol použitý v rozhodnutí Tribunal of International Commercial Arbitration at the Russian Federation Chamber of Commerce and Industry, č. 53/1997, 25 december 1997, preklad na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/971225r1.html>>; Tribunal of International Commercial Arbitration at the Russian Federation Chamber of Commerce and Industry, č. 439/1995, 29 máj 1997, preklad na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/970529r1.html>>; Tribunal of International Commercial Arbitration at the Russian Federation Chamber of Commerce and Industry, č. 72/1995, 25 apríl 1996, preklad na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/960425r1.html>>; Tribunal of International Commercial Arbitration at the Russian Federation Chamber of Commerce and Industry, č. 22/1995, 1 december 1995, preklad na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/951201r2.html>>; Juzgado de primera instancia Tudela (Španielsko), 29 marec 2005, preklad na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/050329s4.html>>. Nesprávne priznanie úrokov ako náhrady škody taktiež viedlo k posudzovaniu nároku podľa práva kupujúceho: Käräjaoikeus Kuopio (Fínsko), 5 november 1996, preklad na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/961105f5.html>>.

⁷⁵ Takto rozhodla China International Economic and Trade Arbitration Commission, 10 marec 1995, preklad na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/950310c2.html>>.

⁷⁶ Napríklad v prípade rozhodnutia Tribunal of International Commercial Arbitration at the Russian Federation Chamber of Commerce and Industry, č. 1/1993, 15 apríl 1994, preklad na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/940415r1.html>>; Pretura circondariale Parma (Taliansko), 24 november 1989, preklad <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/891124i3.html>>.

že úroky vznikajú len do začiatku súdneho alebo rozhodcovského konania.[77]⁷⁷ K zložitej situácii dochádza, ak je vrátenie plnenia bezdôvodne oddaľované kupujúcim. Jeden prístup umožňuje predávajúcemu ponechať si úrok vzniknutý po dátume, kedy sa vrátenie plnenia malo uskutočniť, aby tak bolo možné prinútiť kupujúceho uskutočniť včas vrátenie prijatého plnenia. Správnejší je však prístup, podľa ktorého by mal predávajúci zaplatiť úrok za celé obdobie až do vrátenia kúpnej ceny, nakoľko omeškaním s vrátením plnenia nie je predávajúcemu spôsobená žiadna škoda.[78]⁷⁸

jj) Prospech vzniknutý z tovaru

3.28 Povinnosť kupujúceho vydať prospech získaný z tovaru postupom podľa článku 84 je, na rozdiel od povinnosti predávajúceho vydať úrok z kúpnej ceny, podmienený skutočnou existenciou takéhoto prospechu, a nie len jeho predpokladom. Za prospech sa považuje čistý prospech po odpočítaní nákladov na používanie a využívanie tovaru.[79].⁷⁹ Existuje množstvo prípadov, v ktorých kupujúci napriek tomu, že tovar bol dodaný dlhú dobu pred odstúpením od zmluvy, nezískal v dôsledku jeho držby žiadny vyčísliteľný prospech. Príkladom je ďalší predaj tovaru kupujúcemu z toho istého štátu, ktorý ho odmietol prevziať.[80]⁸⁰ Akékoľvek peňažné plnenie prijaté od takéhoto kupujúceho nepredstavuje prospech získaný z tovaru, nakoľko musí byť takémuto kupujúcemu vrátené naspäť, pričom článok 84 sa vzťahuje len na „získaný“ prospech.[81]⁸¹ Dôkazné bremeno na preukázanie skutočnosti, že kupujúci z tovaru skutočne získal prospech, zaťažuje predávajúceho.[82]⁸² Komplikovaná situácia vzniká v prípade trvácných strojov a obdobného tovaru, z ktorého sa získava prospech po dlhú dobu. Výpočet prospechu si v týchto prípadoch vyžaduje podrobné skúmanie obchodných aktivít kupujúceho, výpočet jeho zisku a jednorazových a pravidelných nákladov. Neexistujú rozhodnutia, v ktorých by bola určená výška prospechu, ktorú musí kupujúci vydať predávajúcemu.

3.29 Povinnosť kupujúceho vydať prospech získaný z tovaru sa uplatní nielen v prípade odstúpenia od zmluvy, ale aj v prípade, ak kupujúci požaduje od predávajúceho dodanie náhradného tovaru.[83]⁸³ Zmysel tohto ustanovenia nie je celkom zrejmý. Povinnosť kupujúceho vydať získaný prospech predstavuje protiváhu k povinnosti predávajúceho vydať úroky, ale v prípadoch, kedy kupujúci požaduje dodanie náhradného tovaru, sa vôbec nespomína povinnosť predávajúceho vydať úroky. Ak je náhradný tovar dodaný v určitej dobe po dodaní pôvodného tovaru, predávajúci počas tohto obdobia mohol určitým spôsobom využiť peňažné prostriedky tvoriace kúpnu cenu. Toto ustanovenie pravdepodobne počíta s tovarom s obmedzenou dobou využitia, pri ktorom kupujúci získa prospech z vadného tovaru napriek existencii podstatného porušenia zmluvy[84]⁸⁴ nad rámec hodnoty úrokov získaných predávajúcim z kúpnej ceny a s prihliadnutím na prospech získaný z náhradného

⁷⁷ Tribunal of International Commercial Arbitration at the Russian Federation Chamber of Commerce and Industry, č. 100/2002, 19 máj 2004, preklad na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/040519r1.html>>.

⁷⁸ Ak predávajúcemu v dôsledku omeškania vznikla škoda, môže si nárokovat' jej náhradu voči kupujúcemu (článok 74).

⁷⁹ P Schlechtriem a I Schwenzer, Commentary on the UN Convention on the International Sale of Goods (2 vyd anglické, 2005), s. 889.

⁸⁰ Oberlandesgericht Oldenburg (Nemecko), 1 február 1995, preklad na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/950201g1.html>>.

⁸¹ Landgericht Freiburg (Nemecko), 22 august 2002, preklad na <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/020822g1.html>>.

⁸² Ibid. Predávajúci preukázal, že kupujúci tovar ďalej predal v prípade Compromex Arbitration (Mexiko), 4 máj 1993, translated at <<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/930504m1.html>>.

⁸³ Článok 84 ods. 2 písm. b).

⁸⁴ Článok 46 ods. 2.

tovaru. K tomuto ustanoveniu zatiaľ neexistuje judikatúra a je málo pravdepodobné, že takáto judikatúra vznikne.

PRÍLOHA: CITOVANÉ ROZHODNUTIA

Rakúsko

Oberster Gerichtshof, 10 marec 1998. poznámka č. 28
Oberster Gerichtshof 19 január 1999 (*prípád vešiakov kabátov*). poznámka č. 8
Oberster Gerichtshof 29 jún 1999 (*prípád stenových panelov*). poznámka č. 17, 19, 43

Belgicko

Hof van Beroep Gent 11 september 2003 (*prípád digitálneho archívu*). poznámka č. 71

Čína

China International Economic and Trade Arbitration Commission
- *prípád polyetylénového filmu* z 10 marca 1995, poznámka č. 34 a 75
- *prípád automobilov* z 23 apríla 1997, poznámka č. 59
- *prípád sklárskeho tovaru* z 30 novembra 1998, poznámka č. 71

Fínsko

Käräjätoukokuus Kuopio 5 november 1996 (*prípád masla*), poznámka č. 74

Francúzsko

Cour de cassation 26 máj 1999 (*Karl Schreiber v Thermo Dynamique*), poznámka č. 65
Cour d'appel de Paris 6 apríl 1995 (*Thyssen Stahlunion v Maaden*), poznámka č. 72
Cour d'appel de Paris 14 január 1998 (*Société Productions v Roberto Faggioni*), poznámka č. 43
Cour d'appel de Aix-en-Provence 21 november 1996 (*Karl Schreiber v Thermo Dynamique*), poznámka č. 65

Nemecko

Bundesgerichtshof 25 jún 1997 (*prípád drôtu z nerezovej ocele*), poznámka č. 7
Oberlandesgericht Celle 24 máj 1995 (*prípád použitej tlačiarne*), poznámka č. 69
Oberlandesgericht Düsseldorf 2 júl 1993 (*prípád rezačky Veneer*), poznámka č. 48
Oberlandesgericht Düsseldorf 28 máj 2004 (*prípád televízorov*), poznámka č. 22 a 70
Oberlandesgericht Frankfurt 17 september 1991 (*prípád topánok*), poznámka č. 7
Oberlandesgericht Frankfurt 18 január 1994 (*prípád topánok*), poznámka č. 69
Oberlandesgericht Hamburg 26 november 1999 (*prípád rifle*), poznámka č. 63
Oberlandesgericht Karlsruhe 19 december 2002 (*prípád strojov*), poznámka č. 69
Oberlandesgericht Köln 14 október 2002 (*prípád značkového oblečenia*), poznámka č. 63
Oberlandesgericht München 8 február 1995, poznámka č. 69
Oberlandesgericht München 28 január 1998 (*prípád automobilov*), poznámka č. 30.
Oberlandesgericht München 19 október 2006 (*prípád automobilov*), poznámka č. 22
Oberlandesgericht Oldenburg 1 február 1995, poznámka č. 80

Landgericht Düsseldorf 11 október 1995 (*prípád generátora*). poznámka č. 27
Landgericht Freiburg 22 august 2002 (*prípád automobilov*). poznámka č. 41 a 81
Landgericht Giessen 17 December 2002 (*prípád zabezpečovacieho zariadenia do automobilov*). poznámka č. 48
Landgericht Krefeld 24 november 1992 (*prípád topánok*). poznámka č. 32 a 45
Landgericht Landshut 5 apríl 1995 (*prípád športového oblečnia*). poznámka č. 69 a 70
Landgericht Mönchengladbach 15 July 2003 (*prípád filtrov*). poznámka č. 63
Landgericht München 20 marec 1995 (*prípád mrazenej slaniny*), poznámka č. 62
Schiedsgericht Hamburger Freundschaftliche Arbitrage 29 december 1998 (*prípád syra*), poznámka č. 71

ICC Court of Arbitration

Award No 7585 z 1992 (*prípád strojov na výrobu penových dosiek*). poznámka č. 73
Award No 6653 z 26 marca 1993 (*prípád oceľových tyčí*). poznámka č. 66 a 72
Award No 7660 z 23 august 1994 (*Battery machinery case*). poznámka č. 69
Award No 9978 z marca 1999. poznámka č. 15, 30, 69
Award No 9887 z augusta 1999 (*prípád chemikálií*). poznámka č. 15

Taliansko

Pretura circondariale Parma 24 november 1989 (*Foliopack v Daniplast*), poznámka č. 76

Mexico

Compromex Arbitration 4 máj 1993 (*José Luis Morales v Nez Marketing*), poznámka č. 82

Ruská federácia

Tribunal of International Commercial Arbitration at the Russian Federation Chamber of Commerce and Industry

- prípad č. 1/1993 z 15 apríla 1994, poznámka č. 71 a 76
- prípad č. 161/1994 z 25 apríla 1995, poznámka č. 14
- prípad č. 2/1997 z 11 mája 1995, poznámka č. 36
- prípad č. 22/1995 z 1 decembra 1995, poznámka č. 74
- prípad č. 133/1994 z 19 decembra 1995, poznámka č. 71
- prípad č. 72/1995 z 25 apríla 1996, poznámka č. 74
- prípad č. 82/1996 z 3 marca 1997, poznámka č. 19 a 22
- prípad č. 439/1995 z 29 mája 1997, poznámka č. 74
- prípad č. 53/1997 z 25 decembra 1997, poznámka č. 74
- prípad č. 160/1997 z 5 marca 1998, poznámka č. 15
- prípad č. 280/1999 z 13 júna 2000, poznámka č. 13, 15, 16
- prípad č. 99/2002 z 16 apríla 2003, poznámka č. 71
- prípad č. 135/2002 z 16 júna 2003, poznámka č. 64
- prípad č. 100/2002 z 19 mája 2004, poznámka č. 71, 77
- prípad č. 175/2003 z 28 mája 2004, poznámka č. 69
- prípad č. 95/2004 z 27 mája 2005, poznámka č. 15

Španielsko

Juzgado de primera instancia Tudela 29 marec 2005 (*prípád tehál*), poznámka č. 74

Švajčiarsko

Bundesgerichtshof 20 december 2006 (*prípád strojov*), poznámka č. 62

Tribunale d'apello Lugano/Ticino 15 január 1998 (*prípád kakaových bôbov*), poznámka č. 69

Kantonsgericht Schaffhausen 27 január 2004 (*prípád modelárskych lokomotív*), poznámka č. 40, 69

Kanstonsgericht Valais 21 február 2005 (*prípád CNC strojov*), poznámka č. 45

Handelsgericht St. Gallen 3 december 2002 (*prípád triediacich strojov*), poznámka č. 27

Handelsgericht Zürich 5 február 1997 (*prípád slnečnicového oleja*), poznámka č. 66, 70

Bezirksgericht Saane 20 február 1997 (*prípád likéru Alkohol Royal Feinsprit*), poznámka č. 7, 59, 69

USA

Federal District Court New York 14 apríl 1992 (*Filanto v Chilewich*), poznámka č. 13

Federal District Court Illinois 28 marec 2002 (*Usinor Industeel v Leeco Steel*), poznámka č. 25